

KALEJDOSKOP KULTURALNY

Gazetka internetowa uczniów Gimnazjum nr 1 w Myślenicach

Wydanie specjalne na temat Cichociemnych

2016 ROKIEM CICHOCIEMNYCH

Nadchodzą cichociemni z mroku bez nadziei

Narodu wierna straż – elita z elit

Na ratunek rodakom w walce niestrudzeni

Na pohybel tyranom – za honor polskiej ziemi

JAKI ZWIĄZEK MAJĄ CICHOCIEMNI Z PATRONEM NASZEGO GIMNAZJUM ?

Słowacki w wierszu „Testament mój”

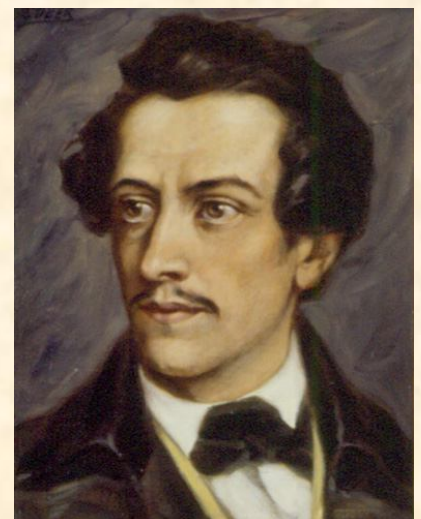
przekazał Polakom polecenie testamentowe :

„Lecz zaklinam – niech żywi nie tracą nadziei

(...)

A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei,

Jak kamienie przez Boga rzucane na szaniec ...”

Cichociemni postępowali zgodnie z maksymą „Wywalcz Polsce wolność lub zgiń”. Kodeks oficerski w tych czasach wyrażał trzy słowa „Bóg. Honor. Ojczyzna.” Z nich wyrastała bezwzględna wierność przysiędze żołnierskiej i gotowość ofiary nawet własnego życia , jeśli zajdzie taka potrzeba. Cichociemni – spadochroniarze AK honorowo spełnili ostatnią wolę romantycznego poety – Juliusza Słowackiego.

KIM BYLI CICHOCIEMNI ?

Pod osłoną ciemnej nocy z mocą gromu uderzamy

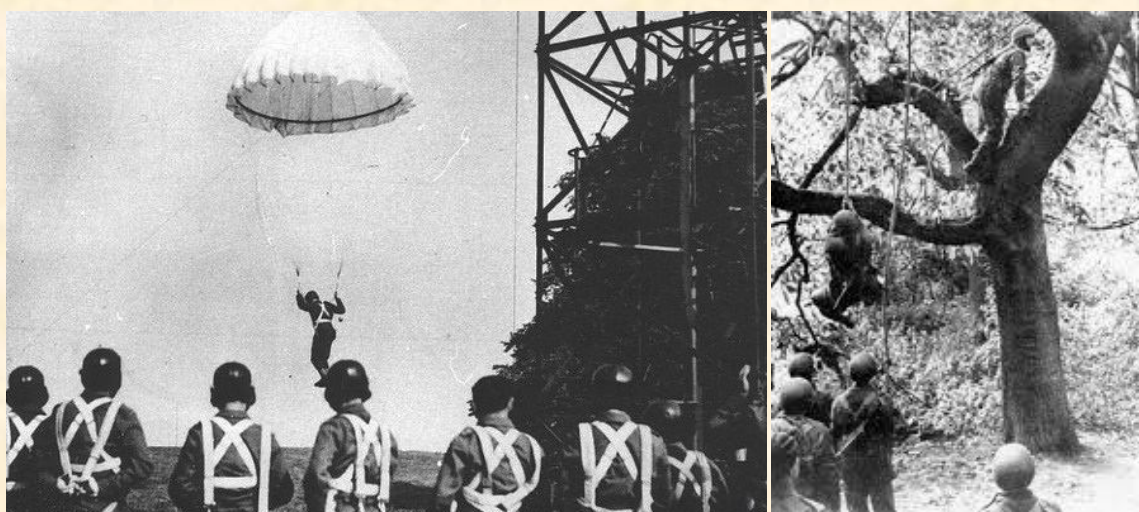
**Z zaszczutej ofiary naród w wilka
zamieniamy**

**Życie to niewielka cena za ojczyzny
wolny byt**

Krwią broczymy , by nastały dla narodu wolne dni.

Cichociemni to żołnierze polscy szkoleni w Wielkiej Brytanii, którzy w czasie II wojny światowej ochotniczo podjęli się służby w ojczyźnie, na konkretne zapotrzebowanie Armii Krajowej.

Twórcami idei przetrwania spadochronowego do okupowanej Polski byli kapitanowie Jan Górski i Maciej Kalenkiewicz, także późniejsi cichociemni.

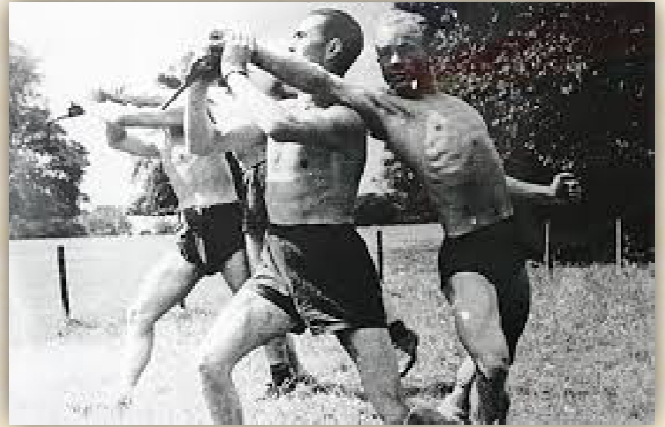

JAK ICH SZKOŁONO ?

Szkolenie odbywało się w Wielkiej Brytanii a pod koniec 1943 roku również we Włoszech .

Głównie szkolono do działań dywersyjnych i specjalistów od łączności. Celem było przygotowanie kadr dowódczych i żołnierzy wywiadu do walki na terytorium okupowanej Polski.

Szkolenie oprócz kursów zasadniczych (min. kurs zaprawy minerskiej, strzeleckiej i fizycznej , psychotechniczny, spadochronowy, walki konspiracyjnej} obejmowało także kursy specjalistyczne (np. lotnictwa, wywiadu) oraz uzupełniające (np. kurs wyrobu materiałów wybuchowych).

„Szkolenie było bardzo trudne - wspomina podpułkownik Antoni Iglewski - Jak zameldowałem się na szkolenie w Brygadzie Spadochronowej na kurs spadochroniarski, to następnego dnia, jak wchodziliśmy do kasyna, to trzymaliśmy się za nogi, żeby przekroczyć próg.”

Po ukończeniu szkolenia skoczkom wydawano „cenzurki” czyli opinie o cichociemnych, które drogą radiową trafiały do Polski. Po ukończeniu kursu i zakwalifikowaniu się do skoku cichociemni w tajemnicy odjeżdżali na stację wyczekiwania i niecierpliwie czekali na skok do okupowanej ojczyzny.

Ostatni kurs w Wielkiej Brytanii zakończył się 21 września 1944 roku, a we Włoszech 27 lipca 1944.

Rekrutacja trwała od lata 1940 roku do jesieni 1943. Zgłosiło się **2413** oficerów i podoficerów Polskich Sił Zbrojnych. Przeszkolono **606** osób, do przetrwania zakwalifikowało się łącznie **579** żołnierzy i kurierów; do Polski przetrzucono **316** cichociemnych.

DLACZEGO NAZWA „CICHOCIEMNi” ?

Początkowo określani byli mianem „ptaszków”, „zrzutków” lub „skoczków”.

Pojęcie cichociemni stworzono w trakcie szkoleń. Fragment wypowiedzi generała Stefana Bałuka: „Dostawaliśmy zadania napadu na bank, sklep czy pocztę i było to robione na serio. Odbywało się to w sposób tajny i cichy, najczęściej w nocy i stąd taka nazwa”

KTO NALEŻAŁ DO TEJ „ELITY POLSKI WALCZĄCEJ” ?

W grupie 316 żołnierzy, ochotników, doskonałych spadochroniarzy, wysłanych do najbardziej niebezpiecznych zadań, najstarszym był generał Tadeusz Kossakowski urodzony w 1888 roku, a najmłodszym Kazimierz Śliwa – urodzony w 1925 roku.

Jedyną kobietą w tej grupie była Elżbieta Zawacka, pseudonim „Zo”.

Do najbardziej znanych należeli: komendant główny AK generał Leopold Okulicki, szef Oddziału II KG AK pułkownik Kazimierz Iranek - Osmecki, legendarny dowódca partyzancki z Gór Świętokrzyskich Jan Piwnik „Ponury”, major Bolesław Kontrym „Żmudzin”.

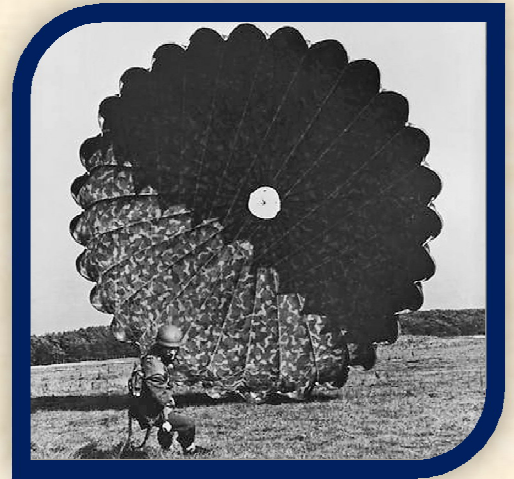
JAK DZIAŁALI ?

Powracają na swe ziemie tak jak orły do swych gniazd,

Aby otrzeć łzy niemocy, by rozpalić wielki żar

Poprzez ogień, wojny zgliszcza męstwem kruszą wroga stal

Na ratunek swym rodakom, by nadzieję w serce wlać

Pierwszy, eksperymentalny, zrzut odbył się w nocy z 15/16 lutego 1941 roku i nosił kryptonim „Adolphus”. Był bardzo niebezpieczny, bo trasa lotu przebiegała bezpośrednio nad Niemcami. Pierwsi wysłani to: kapitan Stanisław Krzymowski („Kostka”), porucznik Józef Zabielski („Żbik”) i kurier polityczny Czesław Raczkowski (Włodek”). Zostali zrzućeni na Śląsku Cieszyńskim pod Skoczowem, a nie jak planowano w Kieleckim nad Włoszczową.

Od 15 lutego 1941 roku do 27 grudnia 1944 roku zorganizowano 82 loty i przerzućcono do Polski 316 cichociemnych.

„Może to brzmi patetycznie, ale pierwsze co zrobiłem po skoku, to ucałowałem naszą polską ziemię” - wspominał lądowanie w kraju cichociemny Antoni Iglewski.

Samolot i spadochron miały posłużyć jako element szybkiej łączności do przekazywania informacji, przesyłania ludzi, sprzętu oraz środków finansowych. Przybywali nocą i byli uczeni zabijać po cichu. Do Polski byli zrzućeni pojedynczo. Nigdy nie stanowili zwartej jednostki, wszyscy razem nigdy się nie spotkali. Każdy miał swoją misję. Każdy zrzut miał sens i określony cel związany z bieżącą walką AK. Na koniec wojny planowano powszechne powstanie. Cichociemni trafiali na wszystkie odcinki walki prowadzonej przez Polskie Państwo Podziemne. Byli mózgiem wielu operacji. Byli na wszystkich stanowiskach. Spełniali heroicznie swoje zadania.

Wielu z nich zginęło. Pułkownik Józef Harman za każdym razem, gdy jeden wyszkolony przez niego zginął, sadził w ogrodzie różę. Pod koniec wojny ogród był pełen róż.

Łącznie zginęło 112 żołnierzy : 9 w czasie lotu do Polski, podczas skoku, 8 zostało zamordowanych lub zginęło w obozach koncentracyjnych, 10 po aresztowaniu popełniło samobójstwo, zażywając truciznę (każdy z cichociemnych wyposażony był w śmiertcioną fiolkę w razie aresztowania, by nie zdradzać tajemnic), 18 poległo w powstaniu warszawskim.

Na 9 cichociemnych wykonano po wojnie karę śmierci na podstawie wyroków sądu Polski Ludowej w okresie stalinizmu.

Cichociemni

DLACZEGO ROK 2016 POŚWIĘCONO CICHOCIEMNYM ?

By w ten sposób zwrócić uwagę na Wielkich Bohaterów, wyrazić hołd i szacunek przez cały naród, przekazać pamięć o Nich kolejnym pokoleniom.

Opracowali Izabela Lenart i Piotr Janicki

BOLESŁAW POŁOŃCZYK CICHOCIEMNY Z NASZEGO REGIONU

Bolesław Polończyk - (urodził się w 1906 r. w Dobczycach , zmarł w 1996 r. Myślenicach). Po ukończeniu szkoły podstawowej w Dobczycach uczęszczał do gimnazjum w Myślenicach, a następnie studiował na AGH w Krakowie. W roku 1931 po uzyskaniu tytułu inżyniera górnika zgłosił się do Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu, którą ukończył w styczniu 1932 roku. W 1934 roku został mianowany porucznikiem rezerwy kawalerii. Przed wybuchem II wojny

światowej, 24 sierpnia 1939 roku otrzymał przydział do 5 Pułku Strzelców Konnych w Dębicy. W kampanii wrześniowej służył jako dowódca plutonu zwiadu w 10 Brygadzie Kawalerii Pancerniej. Po wkroczeniu wojsk sowieckich 17 września 1939 roku dostał się do niewoli sowieckiej, z której udało mu się uciec. Przedostał się do Rumunii gdzie został internowany.

Po kolejnej ucieczce dotarł do Francji, gdzie został przeszkolony w tworzących się oddziałach wojska polskiego. Po kapitulacji Francji w czerwcu 1940 roku opuścił ten kraj zajęty przez Niemców. W Wielkiej Brytanii, gdzie się znalazł, odkomenderowany został do obozu w Douglas. Następnie wstąpił w skład zespołu złożonego z żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych, którzy mieli zostać zrzućeni na spadochronach w okupowanej Polsce do walki z okupantem.

Bolesław Polańczyk „Kryształ” został zaprzysiężony 31.01.1943 roku w Oddziale Naczelnego Wodza ze specjalnością w dywersji technicznej i zrzucony do polski z ekipą nr 29. Po zrzucie został przydzielony do Okręgu Lublin AK – Oddziału III Sztabu. Pod koniec lipca 1944 roku, po wkroczeniu Armii Czerwonej do Polski i powstaniu Rządu Polskiego w Lublinie został aresztowany przez NKWD i wywieziony do łagru Jogła. Dwukrotnie próbował ucieczki, ale bezskutecznie. Do Polski wrócił w 1946 roku.

Bolesław Polańczyk został odznaczony m.in. Medalem Wojska Polskiego oraz Krzyżem Virtuti Militari 5 klasy. Krzyż ten przekazał do kościoła św. Jakuba w Myślenicach jako wotum wdzięczności Matce Boskiej za kilkakrotne uratowanie życia. Ten gest jak i całe Jego życie świadczy o nim samym.

Pseudonim „Kryształ”- „Choć pseudonim ten wybrany został przez Niego w okresie wojennym, nie stracił na aktualności i w późniejszym czasie. Już na zawsze, na całe życie, przyległ do bohatera i stał się synonimem Jego niezwykłego temperamentu i osobowości”.

(Z opracowania S. Pytko i A. Polańczyk)

Bolesław Polańczyk „Kryształ” zmarł 29.02.1996 roku w wieku 90 lat i został pochowany z wszelkimi honorami w rodzinnym grobowcu na cmentarzu koło kościoła św. Jakuba w Myślenicach.

ANTONI ŻYCHIEWICZ, PS. „LISTEK”, „PRZERWA”, „PUSZCZYK” POŁOŃCZYK

(ur. 17.01.1919 we Lwowie, zm. 25.08.2005 r. w Soli - Kiczorze) - żołnierz Wojska Polskiego, oficer Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i Armii Krajowej, podporucznik artylerii, cichociemny.

Antoni Żychiewicz ukończył Państwowe Gimnazjum we Lwowie, a następnie odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim. W 1938 roku rozpoczął studia na Politechnice Lwowskiej.

W czasie kampanii wrześniowej brał udział w obronie Lwowa przed wojskami niemieckimi i radzieckimi. 18 września przedostał się na Węgry, gdzie został internowany. Po ucieczce

dotarł do Francji, po upadku której został ewakuowany do Wielkiej Brytanii. Służył w 10 Dywizjonie Artylerii Motorowej, od października 1940 roku w 1 Oddziale Rozpoznawczym I Korpusu Polskiego, a od lutego 1942 r. w 10 Pułku Artylerii Lekkiej. Następnie zgłosił się do służby w kraju i odbył szkolenie konspiracyjne w zakresie dywersji i szkolenie pancerne. 29 listopada 1942 r. został zaprzysiężony na rotę w Oddziale VI Naczelnego Wodza.

W nocy z 17 na 18 II 1943 roku został zrzucony do kraju w ramach operacji „Wall”. Antoni Żychiewicz uczestniczył w wielu akcjach dywersyjnych, m. in. w wysadzeniu pociągu towarowego pod Bożą Wolą, w cięciu torów w pobliżu Łubna, w 3 akcjach likwidacyjnych. W czasie powstania warszawskiego został ujęty i wywieziony do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen. W 1945 roku ciężko chory wrócił do Polski. Był początkowo poszukiwany, a potem przesładowany przez UB.

W 1946 roku rozpoczął studia na Politechnice Wrocławskiej, które ukończył w 1950 roku. Został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari.

Dnia 10.03.2016 roku w Warszawie odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy poświęconej 10 Cichociemnym – Spadochroniarzom AK, wychowankom Gimnazjum im. Emiliana Konopczyńskiego – od 1919 roku im. Adama Mickiewicza. Wśród zaproszonych gości była rodzina Antoniego Żychiewicza razem z prawnuczką Bohatera – Julią Ingarden, która jest uczennicą naszego Gimnazjum nr 1.

JAK POLACY ODDAJĄ SWÓJ SZACUNEK CICHOCIEMNYM?

żaden z posłów. Nikt nie wstrzymał się od głosu.

15 maja 2005 odsłonięto na terenie warszawskiej jednostki komandosów pomnik poświęcony cichociemnym spadochroniarzom AK.

Obecnie cichociemni skupieni są przede wszystkim na sprawach przekazywania historii swojej formacji młodemu pokoleniu. Dbają, by ich historia była znana. Bardzo pomagają w tym JW Grom, która dziedziczy tradycje cichociemnych. Cichociemni spotykają się podczas swoich

Nie zawsze pamiętano o Cichociemnych, żołnierzach, którzy poświęcili się dla wolności naszej ojczyzny, zmieniło się to dopiero niedawno. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, aby oddać hołd wszystkim Cichociemnym, którym należy się szacunek całego Narodu oraz przekazanie pamięci o nich kolejnym pokoleniom, ogłasza rok 2016 – Rokiem Cichociemnych — głosi uchwałą. Została przyjęta 414 głosami. Przeciwko niej nie głosował

uroczystości. Niestety, jest ich coraz mniej. Ostatnio zmarli niezwykle aktywni do ostatnich dni życia gen. Stefan „Starba” Bałuk, Jan Nowak-Jeziorański, Przemysław Bystrzycki oraz, na trzy miesiące przed swoimi setnymi urodzinami, jedyna kobieta wśród cichociemnych – gen. Elżbieta Zawacka.

Imię „Cichociemnych” nosi polska jednostka specjalna Jednostka Wojskowa Grom im. Cichociemnych Spadochroniarzy Armii Krajowej. Cichociemni są patronem kilku szczepów i drużyn harcerskich oraz organizacji harcerzy.

W naszym mieście od lat istnieje ulica związana z imieniem generała Okulickiego.

Anna Garbień i Daria Szuba-Lata Ib

CICHOCIEMNI W AKCJI

Cichociemni skakali na spadochronie typu Irvin QD. Spadochron składał się z okrągłej czasy wraz z linkami, uprząży i dwóch pokrowców.

Samoloty wykorzystywane przy akcjach zrzutowych:

- **Armstrong Whitworth Whitley**
- **Handley Page Halifax**
- **Consolidated B-24 Liberator**
- **Boeing B-17 Flying Fortress**

Pod koniec 1941 istnienie polskich jednostek spadochroniarskich było już faktem. W związku z tworzeniem od podstaw nowego rodzaju sił zbrojnych, wyłoniły się problemy: specjalnego wyposażenia, uzbrojenia i umundurowania.

ANKIETA – CZY JESTEŚ PATRIOTĄ? :-)

W dniach od 1.04. - 22.04.2016 w naszym mieście odbędą się różnego rodzaju uroczystości i imprezy związane z obchodami Dni Cichociemnych.

W ramach obchodów w dniu 22.04. w naszej szkole odbędzie się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej bohaterskim spadochroniarzom AK: **Bolesławowi Polończykowi ps. „Kryształ” oraz Antoniemu Żychiewiczowi ps. „Przerwa”**

Szczegółowa informacja o planowanych uroczystościach związanych z obchodami Dni Cichociemnych w Myślenicach i w naszej szkole znajduje się na stronie internetowej Gimnazjum nr 1.

A teraz kolej na Ciebie, Czytelniku. Spróbuj odpowiedzieć sobie na pytanie: Czy jesteś patriotą? Pomogą Ci w tym umieszczone poniżej pytania. W odpowiedziach bądź szczerzy wobec samego siebie.

1) Czy znasz na pamięć słowa hymnu narodowego?

a) wszystkie zwrotki   b) tylko jedną   c) nie znam

2) Które słowo według Ciebie najbardziej jest związane z patriotyzmem?

a) ojczyzna   b) miłość   c) bohater

3) Czy patriotyzm jest potrzebny?

a) z całą pewnością tak   b) chyba tak   c) raczej nie

4) Według Ciebie patriotyzm to przede wszystkim:

a) Postawa szacunku, oddania się własnej ojczyźnie

b) Chęć walczenia i obrona ojczyzny

c) Wypełnienie obowiązku obywatela

5) Czy jesteś dumny z bycia Polakiem?

a) tak   b) raczej tak   c) raczej nie

6) Czy jest Ci przykro, kiedy słyszysz negatywne opinie o Polakach i Polsce?

a) zawsze tak   b) na ogół tak   c) raczej nie

7) Czy wiesz kiedy orzeł, który jest godłem Polski , odzyskał swoją koronę?

a) tak   b) tak, ale niedokładnie   c) nie wiem

8) Czy czujesz dumę, gdy Polacy odnoszą na świecie sukcesy w różnych dziedzinach?

a) tak, zawsze   b) czasem   c) jest mi to obojętne

9) Czy uważasz , że należy czcić bohaterów narodowych i podtrzymywać o nich pamięć?

a) tak   b) chyba tak   c) nie wiem, czy to jest potrzebne

10) Czy w jakiś sposób uczestniczysz we wspólnocie narodowej?

a) tak   b) nie

Podsumuj swoje odpowiedzi. Jeśli w każdym pytaniu wskazałaś (-eś) odpowiedź **a**, możesz być **dumna** (-y) ze swojej postawy wobec ojczyzny. Jesteś prawdziwą patriotką /prawdziwym patriotą! Jeśli nie wszystkie Twoje odpowiedzi były **a** zastanów się dlaczego nie możesz uzyskać w pełni miana patrioty – popracuj nad sobą, jesteś winny tego swojej Ojczyźnie! ☺

Dziękujemy za uwagę :)